

www.ey2013-alliance.eu

European Year of Citizens 2013 Alliance

MANIFESTO

Η ενεργός συμμετοχή του ευρωπαίου πολίτη είναι άμεσα συνδεδεμένη με την επιδίωξη των Ευρωπαϊκών συλλογικών στόχων και αξιών που προβλέπονται στις Συνθήκες

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει να οριστεί το 2013 ως «Ευρωπαϊκό έτος των πολιτών» για να σηματοδοτήσει την 20η επέτειο από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Ιθαγένειας σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Μεγάλες ευρωπαϊκές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και δίκτυα ένωσαν τις δυνάμεις τους και δημιούργησαν τη Συμμαχία EYC2013* ώστε να προωθήσει προτάσεις με στόχο την τοποθέτηση του ευρωπαίου πολίτη στο επίκεντρο της πολιτικής ατζέντας της ΕΕ. Στηριζόμενη στην εμπειρία και την τεχνογνωσία των μελών της, που ενεργούν συνεχώς ώστε η Ευρωπαϊκή ιθαγένεια να αποτελέσει μία μόνιμη και εγκάρσια διάσταση όλων των ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών σε επίπεδο αποφάσεων, εφαρμογής και η αξιολόγησης, η Συμμαχία EYC2013 θα προωθήσει δραστηριότητες που αποσκοπούν σε ένα θετικό αντίκτυπο ως προς την οικοδόμηση μιας φιλικής προς τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δεν θα ασχολείται μόνο με οικονομικά προβλήματα, αλλά θα διευκολύνει και θα υποστηρίξει διάφορες δράσεις και την κινητοποίηση της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.

Θα στηρίξουμε μία διαδικασία οικοδόμησης της ιθαγένειας της ΕΕ, η οποία, πέρα από την ατομική προσέγγιση που είναι βασισμένη στα δικαιώματα, περιλαμβάνει την αίσθηση των Ευρωπαίων Πολιτών ότι ανήκουν σε ένα κοινό ευρωπαϊκό μέλλον.

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Η Ενεργός συμμετοχή του πολίτη, έχει ερμηνευθεί με πολλούς τρόπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το έτος 2011 ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργών Πολιτών μέσω της εθελοντικής δραστηριότητας, αν και ήταν πιο γνωστό ως Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού. Οι εθελοντικές δραστηριότητες αποτελούν

έκφραση της ενεργού ιδιότητας του πολίτη, αλλά μπορούν να πραγματοποιηθούν και χωρίς αναφορά στη συμμετοχή στα κοινά, την κοινότητα και την κοινωνία.

Για εμάς, η ιδιότητα του ενεργού πολίτη σημαίνει κυρίως την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη ζωή των κοινοτήτων τους, και ως εκ τούτου στη δημοκρατία, από την άποψη της δραστηριότητας και της συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων. Η Ενεργός συμμετοχή του πολίτη είναι κάτι περισσότερο την προσφορά στη φιλανθρωπία, την ψήφο στις εκλογές ή τον εθελοντισμό. Οι ορισμοί της συμμετοχής που εστιάζουν στην πολιτική συμμετοχή ή σε μια στενή αντίληψη του εθελοντισμού αποτυγχάνουν να συλλάβουν την ποικιλομορφία της συμμετοχής των ανθρώπων σε όλη την Ευρώπη.

Για να δώσουμε πλήρες νόημα στην ενεργό συμμετοχή του ευρωπαϊού πολίτη στα κοινά σε όλο το πεδίο εφαρμογής της και να βοηθήσουμε ώστε να συρρικνωθεί το χάσμα μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι νέες προοπτικές που ανοίγονται με το άρθρο 11 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συμμετοχή των πολιτών «στη δημοκρατική ζωή της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Για εμάς, η ιδιότητα του ενεργού πολίτη είναι:

- Μια δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη που βασίζεται στη νομική κατάσταση των πολιτών και περιλαμβάνει όλες τις πτυχές της ζωής σε μια δημοκρατική κοινωνία σε σχέση με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως, μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη μη διάκριση, την ένταξη των εθνικών μειονοτήτων, τη συμμετοχή στην κοινωνία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, τη ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ίσης εκπροσώπησης των γυναικών και των ανδρών στη λήψη αποφάσεων, κλπ
- Μια δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη που να εγγυάται ότι οι πολίτες έχουν λόγο στη χάραξη της ευρωπαϊκής πολιτικής και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων με την εκλογή των εκπροσώπων τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Με την προοπτική των επερχόμενων εκλογών το 2014 και σε μια στιγμή που βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα συνεχώς αυξανόμενο χάσμα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτών της, όπως επιβεβαιώνεται από την προσέλευση στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές και από έρευνες που δείχνουν κατ' επανάληψη την έλλειψη ευαισθητοποίησης από τους πολίτες σχετικά με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και ταυτότητα, το διακύβευμα δεν θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερο.
- Μια δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη που υπονοεί ότι τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα χαίρουν της εμπιστοσύνης του κοινού και μπορούν να διασφαλίσουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και των παραγόντων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, από το τοπικό και το εθνικό στο ευρωπαϊκό. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση μίας δια-θεσμικής συμφωνίας για ένα δομημένο πλαίσιο ευρωπαϊκού διαλόγου, θα δώσει μόνιμη πρακτική ουσία σε μια τέτοια ενεργή και συμμετοχική υπηκοότητα, παράλληλα με τις διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας, εκτός από την Πρωτοβουλία των Ευρωπαίων Πολιτών.

**Μία δια βίου
διαδικασία**

**Συμμετοχή στις
εκλογές**

Δημόσιος διάλογος

- Μια δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη που αναγκαστικά πρέπει να λειτουργεί και σε επίπεδο κρατών μελών, έτσι ώστε οι δομές για την εμπλοκή των πολιτών να είναι προσιτές και να αποτελούν μέρος της όλης εμπειρίας του κάθε πολίτη. Ενώ επωφελοούνται από τα δικαιώματά τους και αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους, οι πολίτες της ΕΕ, καθώς και όλοι οι κάτοικοι από χώρες προσχωρούσες, υποψήφιος και πέρα, θα πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στις δραστηριότητες της ΕΥ2013 που θα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους σε ζητήματα της τοπικής διακυβέρνησης, μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας τους και με τις τοπικές αρχές ως έναν από τους κύριους φορείς της ΕΥ2013.
- Μια δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, που εγγυάται ότι όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στη ζωή των κοινοτήτων τους και τη διαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων και των πιο μειονεκτουσών κοινωνικών ομάδων που είναι πιο συχνά οι πιο απομακρυσμένες από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικοδόμησης. Κανείς/μία δεν μπορεί να ασκήσει τα πολιτικά του/της δικαιώματα, εκτός εάν έχει τη δυνατότητα να απολαμβάνει τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα του πολίτη και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα πρέπει να χάσει τη συμβολή και των πιο μειονεκτούντων.

**Συμμετοχή στην
τοπική
διακυβέρνηση**

**Κοινωνική ιδιότητα
του πολίτη**

Για να μπορούν οι πολίτες να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη της πολιτικής, πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή αποτελεσματικοί μηχανισμοί για την παροχή διαφοροποιημένης και αντικειμενικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών. Η ικανότητα των τοπικών κοινωνικών ομάδων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών να συμμετέχουν με τους πολίτες και τα θεσμικά όργανα θα πρέπει επίσης να αναπτυχθεί. Αυτή η ανάπτυξη των ικανοτήτων θα αποτελέσει σημαντικό πυλώνα της ενδυνάμωσης των πολιτών, όπως είναι η άμεση προσέγγιση της «Πρωτοβουλίας των Πολιτών» και θα προωθήσει περισσότερο την εμπλοκή των πολιτών στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό. Το διαδίκτυο και η ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων παρέχουν νέα εργαλεία μέσω των οποίων οι άνθρωποι και ειδικά οι νέοι συγκεντρώνονται και ενεργούν και πέραν των συνόρων.

Μια τέτοια προσέγγιση ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των μελών της Συμμαχίας ΕΥ2013, που αποτελούν μείζονες φορείς της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, εκφράζοντας τις ανησυχίες και τις απόψεις των πολιτών σε ένα ευρύ φάσμα ευρωπαϊκών πολιτικών.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ;

Αυτό το νομικό καθεστώς εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία και κάποια πολιτικά δικαιώματα που θεωρούνται ότι συμβάλλουν, μαζί με την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς για τα αγαθά και τις υπηρεσίες, στη δημιουργία της αίσθησης του «ανήκειν» σε μια κοινότητα ανθρώπων. Η Ευρώπη είναι μέρος της καθημερινής ζωής των πολιτών της, αλλά τα δικαιώματα και τα οφέλη που απορρέουν από αυτή την «ιθαγένεια της ενιαίας αγοράς» είναι προς το παρόν ουσιαστικά περιορισμένα στην κινητικότητα. Έτσι, είναι σε ισχύ μόνο «στο εξωτερικό». Τι γίνεται με όσους δεν ταξιδεύουν,

σπουδάζουν ή εργάζονται στο εξωτερικό και για τους οποίους η ευρωπαϊκή ιθαγένεια μπορεί τότε να είναι μόνο μια αφηρημένη έννοια και νόημα; Τι γίνεται με τους κάτοικους που εργάζονται, πληρώνουν φόρους, που συμμετέχουν σε κοινωνικές δραστηριότητες, αλλά δεν έχουν διαβατήριο κράτους μέλους της ΕΕ;

Αυτές οι πολύ δύσκολες ερωτήσεις αντικατοπτρίζουν το γεγονός ότι η έννοια της ιδιότητας του πολίτη περιλαμβάνει μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ της κοινότητας και των μελών της. Η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει ένα ευρύτερο πλαίσιο για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ιθαγένειας ριζωμένη σε μια «κοινότητα αξιών», και ενισχύει την κοινωνική και πολιτική διάσταση δίνοντας στον «Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων» το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τους πολίτες και τη κοινωνία των πολιτών να εμπλακούν πλήρως στις Ευρωπαϊκές διαδικασίες.

Το ευρωπαϊκό έτος πολιτών 2013 θα πρέπει να αντανακλά αυτή την πλούσια προσέγγιση, και τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικά και κατάλληλοι μηχανισμοί ελέγχου πρέπει να θεσπιστούν. Επίσης, η ευρωπαϊκή ιθαγένεια θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή της κατοικίας και στο όνομα της οικουμενικότητας των δικαιωμάτων όλοι οι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να απολαμβάνουν ίση μεταχείριση και το ίδιο δικαίωμα να συμμετέχουν στη δημόσια ζωή ως πολίτες της ΕΕ.

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ: Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η συμμετοχική δημοκρατία ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες της ευρωπαϊκής δημοκρατικής διακυβέρνησης σε ολόκληρη την Ένωση συμπληρώνοντας και ενισχύοντας την αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Η συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη πολιτικής και την προετοιμασία των αποφάσεων ενισχύει τη δημοκρατική νομιμότητα των δημόσιων θεσμών, των εργασιών και των δραστηριοτήτων τους. Η ποιότητα του διαλόγου των πολιτών - συμπεριλαμβανόμενου του κοινωνικού διαλόγου, η οποία είναι ζωτικής σημασίας στοιχείο του - είναι ένας δείκτης της κατάστασης της υγείας των δημοκρατιών μας.

Το άρθρο 11 της Συνθήκης της Λισαβόνας έχει δυνατότητα να είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου ότι έχει παράσχει μια θεσμική δέσμευση για ένα «ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο» μεταξύ των διοικητικών οργάνων της Ευρώπης και της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο τον τερματισμό του «δημοκρατικού ελλείμματος» που παρουσιάζεται από τους κριτικούς, παρέχοντας την ενεργό συμμετοχή του ευρωπαίου πολίτη στα κοινά. Παρά τις εξελίξεις αυτές, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν για να μετατρέψουν αυτές τις δεσμεύσεις σε συγκεκριμένες και βιώσιμες πρακτικές.

Παρά το γεγονός ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει στους "πολίτες και στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις" την "ευκαιρία να κάνουν γνωστές και να ανταλλάσσουν δημόσια τις απόψεις τους", υπάρχει πολλή συζήτηση σχετικά με το πώς αυτό μπορεί να επιτευχθεί, με αποτέλεσμα ορισμένοι να

παρατηρούν ότι "η αποτελεσματική διαβούλευση" δεν έχει ακόμη επαρκώς διερευνηθεί ή εφαρμοσθεί.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η Συμμαχία μας είναι το κατάλληλο εργαλείο για την επίτευξη των δραστηριοτήτων του ΕΥΣ 2013 που υποστηρίζουν μια ενεργή και συμμετοχική υπηκοότητα, αρθρώνοντας έτσι την αντιπροσωπευτική δημοκρατία, και ανοίγοντας το δρόμο για την αναζωογόνηση του ευρωπαϊκού σχεδίου στην παρούσα παγκόσμια κρίση, ένα βήμα απαραίτητο πριν τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2014. Είναι ένα μέσο για τους πολίτες και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συμμετάσχουν εμφανώς σε ευρωπαϊκές δημόσιες συζητήσεις και να εκφράσουν τις απόψεις τους, και για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με το πώς οι ανησυχίες τους έχουν ακουστεί και ληφθεί υπόψη.

Σε αυτό το πλαίσιο, στοχεύουμε στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων που θα αυξήσουν τις προσδοκίες των πολιτών σε σχέση με τη Συμμετοχική Δημοκρατία και θα τους κάνουν να αισθανθούν ενδιαφέρον εφαρμόζοντας τους στόχους του άρθρου 11. Αυτή είναι η απάντησή μας στην τρέχουσα δυσαρέσκεια έναντι των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, στα πλαίσια της παρούσας οικονομικής κρίσης και καλούμε τους Ευρωπαίους πολιτικούς ηγέτες να αναλάβουν δράση στον τομέα αυτό.